

De Brabantse regioplannen: een analyse

Eind 2023 zijn de Brabantse regioplannen in het kader van IZA ingediend. Die plannen werken de opgaven uit zoals die uit de regiobeelden naar voren komen, met een brede blik op de toekomst van zorg en welzijn.

Transvorm legt natuurlijk de nadruk op de arbeidsmarkt en de toekomst van werk in de sector. Alle Brabantse regioplannen benoemen die thema's als belangrijke uitdaging voor het slagen van de transformatie en toekomst. Wel hebben ze een verschillende invalshoek: de arbeidsmarkt als prioritaire opgave op zichzelf of integraal in alle opgaven meegenomen.

Personeel

We zien in de regioplannen volop kansen, maar ook enkele grote uitdagingen. Er worden ambities geformuleerd op het gebied van

- zorg en maatschappij: betrekken van burgers, mentale gezondheid, kwetsbare ouderen, etc.
- de arbeidsmarkt: het oplossen van het personeelstekort, het verhogen van digitale vaardigheid, etc..

Een echte verbinding tussen ontwikkelingen aan de zorg/maatschappelijke kant en de invloed op de personele kant ontbreekt nog. Veel plannen zetten stevig in op burgerparticipatie, het verbeteren van de leefomgeving en preventie. Ook wordt aandacht besteed aan het verplaatsen van zorg, veelal naar de eerste lijn en het sociaal domein. Het expliciet benoemen van een financiële en ook een personele investering vooraf ontbreekt. De extra inzet van personeel is niet zomaar beschikbaar. Bij het uitvoeren van de zorginhoudelijke plannen moet dus ook goed nagedacht worden over de rol en beschikbaarheid van de benodigde professionals.

Preventie

We zien in veel regioplannen een inzet op het voorkomen van zorg en verbeteren van de kwaliteit van zorg. We ondersteunen die ambities, maar zien ook daar grote uitdagingen. Het verbeteren van de kwaliteit van zorg, terwijl de zorgvraag in de komende jaren toeneemt maar het aanbod van zorgpersoneel nauwelijks, is een enorme opgave.

Het voorkomen of uitstellen van zorg (preventie) wordt als belangrijke oplossing voor het personeelstekort benoemd. In de praktijk zien we echter dat veel initiatieven op dit gebied nog onvoldoende effect hebben. Cijfers over onder andere eenzaamheid en obesitas lopen alleen maar op. Anderzijds loopt de vaccinatiegraad terug.

Verbinding

Om de zorginhoudelijke ambities te verwezenlijken en tegelijkertijd het personeelstekort op te lossen is de samenwerking tussen branches essentieel. Doordat de regioplannen voortkomen uit het IZA, dat zich primair richt op de zorg vanuit de zorgverzekeringswet, zijn nog niet alle branches even sterk betrokken. Zeker op het thema werk en arbeidsmarkt is sectorale afstemming noodzakelijk. Met name de gehandicaptenzorg is een grote branche waar nu nog weinig verbinding mee wordt gemaakt in de regioplannen en waar wel veel kansen liggen.

De regioplannen bevatten meerdere initiatieven om inwoners, cliënten en patiënten meer te betrekken. Een cultuurverandering is nodig om de zorg toegankelijk te houden. De omslag zal gevolgen hebben voor

de manier van werken van de professional; hun taken en hun rol veranderen. Transvorm ziet kansen om de zorgprofessional hier actief bij de betrekken. Zeggenschap van professionals is daarvoor een randvoorwaarde.

Aanvullend zien we volop mogelijkheden om de regioplannen te verbinden met bestaande regionale initiatieven voor de arbeidsmarkt. Daarbij denken we aan plannen uit de WOZO, ROAZ, de bestuurlijke netwerken arbeidsmarkt in de regio, de transitietafels en dergelijke. Het slim en sectoraal verbinden van die initiatieven geeft efficiency en kracht aan de gezamenlijke projecten. Laten we met elkaar zorgen voor deze verbinding. Transvorm is voorstander om dit op te pakken.